

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

De Commentario in Cantica Canticorum. Observatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75090)

DE COMMENTARIO in Cantica Canticorum.

OBSERVATIO.

IN prima de his Commentariis Præfatione planum, ut spero, fecimus hunc de quo agimus non esse genuinum sancti Gregorij factam. Rationes non itero, ne actum agam: sed aliquot argumenta solvenda sunt, quibus contraria sententia munitur. Obiectant primò Ildefonsum Toletanum Episcopum, qui opus Morale in Cantica Canticorum S. Gregorio adscribit. Obiectant secundò manuscriptos codices multos horum commentariorum, qui quidem S. Gregorij nomine prænotati sunt. Obiectant tertio in multis manuscriptis hunc Commentarium non per capita sed per Homilias esse distributum. Quod innuit Epist. 22. lib. 10. Regesti S. Gregorius de suis in Cantica Canticorum expositionibus loquens: *Quia charissimus quondam filius meus Claudius aliqua me loquente de Proverbiis, de Cantica Canticorum, de Propheciis, de libris quoque Regum & de Heptateucho audierat, quæ ego scripto tradere præ infirmitate non potui, ipsa ea suo sensu & stylo dictavit, ne oblivione deperirent, ut apto tempore hæc eadem mihi inferret, & emendatius dictarentur. Quæ cum mihi legisset, inveni dictorum meorum sensum valde in multis inutilius fuisse permutatum. Unde necesse est, ut tua experientia omni excusatione atque mora cessante, ad ejus monasterium accedat, convenire fratres faciat, & sub omni veritate quantascumque de diversis scripturæ chartas detulit ad medium deducant: quas tu suscipe, & mihi celeriter trans mitte.*

Triplici nodo triplicem aptamus cuneum. 1. Ildefonsi auctoritas facilè elevatur, cum nec oculatum se testem profiteatur nec auritum. Legerat fortè Epist. 22. lib. 10. aut de ea aliquid inaudierat obscure: Commentarium istum nec legerat, nec verò sciebat extare. Vnius Paterij hac in causa auctoritas multis præponderat Ildefonsi in Hispania longè post Gregorij mortem tempore degentibus. Cui probabant Commentarium istum nulli præterquam uni Ildefonso cognitum à fine sexti sæculi ad decimum sextum sæculum in tenebris latuisse, & semper ab aliis sancti Gregorij operibus se junctum nescio quo fato fuisse?

2. Non eo inficias plurimos hujus Commentarij manuscriptos Codices in variis Bibliothecis reperiri: Verùm perspecta codicum istorum varietate, quanta sit ipsis habenda fides studiosus lector perpendet. Quidam enim carent titulo, & incipiunt absolutè ab illis verbis: *Os sponsi, &c.* Alii habent titulum hujusmodi, *Cantica Canticorum*: tacito nomine sancti Gregorii. In quibus autem legitur nomen sancti Gregorii, dubium non est quin à librariis sit adjunctum. Alii carent Prologo. Alii Prologum quidem habent, sed discrepantem ab edito, & paulò etiam fufiorem. Alii loco capitis primi proferunt duas Homilias multò proluxiores quàm sit illud caput, scilicet usque ad illa verba versiculi 11. *Pulchra sunt gena tue.* Cætera enim conveniunt cum editis. Notandum porro est variare etiam codices in expositione versic. 15. cap. 1. *Botrus Cypri, &c.* ubi in editis ita legitur: *In Engaddi balsamum gignitur, quod cum oleo, Pontificali benedictione chrisma efficitur, quo dona sancti Spiritus exprimuntur.* Quæ verba & in quibusdam manuscriptis reperiuntur: Verùm in antiquissimis & optimæ notæ codicibus non leguntur, nec etiam in primis

edition ut in Parisiensi an. 1523. apud Chevalonium, & in quibusdam aliis. Unde con-
iicere licet hæc verba non esse auctoris qui Commentarium edidit, sed illius qui
Commentarium descripsit. Adiecta autem arbitror ex commentario Bedæ in Can-
tica Cantorum, qui exponendo eundem locum ita loquitur: *In vineis Engaddi
balsamum gignitur, quod in chrismatibus confectio liquori oli-væ admisceri ac Ponti-
ficale benedictione solet consecrari, quatenus fideles omnes, cum impositione manus
Sacerdotis, qua Spiritus sanctus accipitur, hac unctio signentur.*

3. Duo negamus. Vnum: multos extare manuscriptos alicuius fidei, in quibus
hoc opus per Homilias distribuatur. Alterum: huius operis capita posse censer
Homilias; quanquam aliqui ut fucum facerent, isto eas nomine prænotarint.
Consulat Lector veras sancti Gregorii Homilias in Ezechielem & in Evangelia,
& videbit immane quantum differant. Et verò nulli mirum videbitur nescio quos
obscuri nominis exscriptores tales titulos pro suo libito affinxisse, si memin-
imus Andream Monachum vivente sancto Gregorio supposititias Homilias sub
tanti viri nomine audacter obtrusisse; & quidem Græco idiomate, quod se nescire
sanctus Gregorius aperte profitebatur. Si hæc in viridi, quid in arido?

His rite perpensis, nemo est, opinor, qui commentarium hunc Gregorio Magno
iure possit adscribere.

